

KONTROLLERA

att alla blad

(sid 1–13)

finns i detta exemplar

av vävi!

STATENS JÄRNVÄGARS FÖRFATTNINGSSAMLING

Särtryck 114

Utkom från trycket
den 9. 6. 1959

Utgåva 6

Dbp

VÄGVAKTSINSTRUKTION (Vävi)

Gäller fr o m den 1 juli 1959

Förteckning över ändringstryck

Ändringstryck skall antecknas här nedan, sedan särtrycket kompletterats.

Ä n d r i n g s t r y c k							
nr	gäller fr o m den	infört		nr	gäller fr o m den	infört	
		den	av			den	av
1				8			
2				9			
3				10			
4				11			
5				12			
6				13			
7				14			

Utdelningsplan

Detta särtryck tilldelas:

expeditionsexemplar

inom styrelsen:
byråer och kontor,

vid distrikten:

distriktskanslier,
baningenjörsexpeditioner,
signalingenjörsexpeditioner,
trafikinspektörsexpeditioner,
stationer, enl Särtrycksför-
teckning (str 172) art 4,
banmästarexpeditioner,
föreståndarexpedition vid
underhållsområde inom
signalavdelningen.

personliga exemplar

alla vägvakter (enl begrepps-
förklaringen i art 1).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Anvisningar m m

Allmänna föreskrifter	Art nr
Begreppsförklaring	1
Förman	2
Kunskapsfordringar	3
Utrustning	4
Tjänstgöringstid	5
Avlösning	6
Ordningstjänst	7
Rapporter	8
Placering för tåg	9
Tågs stoppande vid fara	10
Slutsignaler på tåg	11
 Manövrering av vägskyddsanordning	
Tågankomstsignalering	14
Avstängning av vägkorsning	15
Öppnande av vägkorsning	16
Manövrering av helbommar	17
 Vägskyddsanordning eller signal mot banan fungerar ej	
Vägskyddsanordning fungerar ej	20
Signal mot banan felaktig	21
 Skötsel av vägskyddsanordning m m	24

ANVISNINGAR MM

I ändringstryck är de föreskrifter, som är nya eller ändrade i sak, betecknade med ett streck i inre marginalen.

Följande förkortningar, som ej förekommer i vanligt språkbruk, används såväl för grund- och böjningsformer som i sammansatta ord:

biö	baningenjör (sf),	str	särtryck,
bm	banmästare (föreståndare för banmästaravdelning),	säo	säkerhetsordning,
dpl	driftplats,	säok	säo-kommentarer,
lokps	lokpersonal,	säpl	säkerhetsplan,
sf	sektionsföreståndare,	tdt	tidtabell,
siiö	signalingenjör (sf),	ti	trafikinspektör (sf),
stf	stationsföreståndare,	tkl	tågklarare,
		vut	vagnuttagning.

I denna instruktion nämns följande särtryck:

- 110 Säkerhetsordning (säo) och specialtryck 1, Säo-kommentarer (säok),
- 172 Särtrycksförteckning,
- 200 A Rekrytering och utbildning.

I denna instruktion nämns följande blanketter:

- 275.8(9) Turlista,
- 670.6 Dagorder,
- 672.1 Säkerhetsplan (säpl),
- 674.17 Tågordning för vägvakt,
- 674.20(21) Tklbok,
- 674.24 Vägvaktsbok.

ALLMÄNNA FÖRESKRIFTER

1. Med vägvakt avses den som manövrerar vägskyddsanordning vid vägkorsning eller varnar vägtrafikanterna vid vägkorsning. Begrepps-
förklaring
- Ann. För vissa vägvakter — tex sådan tkl eller ställverksvakt, som manövrerar vägskyddsanordning — gäller föreskrifterna endast i tillämpliga delar.
2. Vägvakts närmaste förman är bm, när banavdelningen sköter bevakningen, och stf när trafikavdelningen sköter bevakningen. Förman
3. Innan någon får användas som vägvakt, skall han ha fullgjort behövt antal övningsurer och av examinator, som sf utsett, ha examinerats i detta särtryck, i tillämpliga delar av säo och i eventuella lokala föreskrifter. Kunskaps-
fördringar
- För elektrifierad bandel gäller dessutom str 200 A, art 53.
4. Signalredskap enl säok § 9 och redskap, som behövs för vägkorsnings dagliga skötsel, skall finnas lätt tillgängliga. Vägvakt skall dessutom ha tillgång till reservlampor för V-signaler och signaler mot vägen. Utrustning
- 5:1. Vägvakts tjänstgöring för varje tåg skall börja minst 15 min före och sluta tidigast 5 min efter den tidpunkt, då tåget normalt skall passera vägkorsningen. För lokalgodståg, som får avgå från dpl högst 15 min före avgångstiden enl tdt, skall tjänstgöringen börja minst 30 min före den normala ankomsttiden vid vägkorsningen. Tjänst-
göringstid
- Dessa tjänstgöringstider skall anges på turlista eller på annat lämpligt sätt.
2. Under de i mom 1 nämnda tjänstgöringstiderna får vägvakt ej avlägsna sig från tjänstgöringsplatsen. Om alla tåg, som skall passera vägkorsningen under tjänstgöringstiden, ej gjort detta, skall vägvakten stanna kvar, tills alla tåg framgått eller tills han avlösts. Vid tågförse- ning får dock tkl på den station, varifrån tåget skall gå ut på stations- sträckan, medge ändring i vägvakts tjänstgöringstid.

3. När vikarie till vägvakt på linjen beordras, skall vägvaktens närmaste förman underrätta berörda stationer om vikariens namn, adress och telefonnummer och tiden för vikariatet.

Avlösning

6. Vägvakt skall vid inträde i tjänst ta del av vägvaktsboken (tkl-boken på obebakad station, där vägvaktsbok ej finns, resp dagorder e d enl säpl på bevakad station). Överlämning skall dessutom göras muntligt, när detta är möjligt.

Ordnings-tjänst

7:1. Vägvakt skall sörja för ordning och säkerhet inom järnvägens område vid vägkorsningen. När så är möjligt, skall han se till, att vägtrafikanter ej går eller färdas över banan, när korsningen är spärrad för vägtrafik.

2. Vägvakt skall även se till, att främmande person, som saknar skriftligt medgivande från SJ, ej beträder sådana delar av järnvägens område, som ej är upplåtna för allmänheten.

3. Har vägtrafikanter brutit mot gällande föreskrifter eller skadat vägskyddsanordning eller kryssmärke, skall vägvakt om möjligt anteckna dennes namn och vägfordons registreringsnummer eller annat igenkänningsmärke.

Rapporter

8. Vägvakt skall till sin närmaste förman anmäla varje händelse vid vägkorsningen, som kan vara av vikt, t ex om järnvägens egendom skadats, om vägtrafikanter ej följt hans tillsägelser eller om föremål från tåg skadat person eller anläggning.

Placering för tåg

9. Sedan vägvakt på linjen stängt av vägkorsning, skall han före tågs ankomst ställa sig i närheten av den plats, varifrån vägskyddsanordningen manövreras. Han får ej lämna denna plats, förrän tåget passerat vägkorsningen. Han skall därvid medföra eller ha lätt tillgång till signalflagga resp handsignallykta.

10:1. Upptäcker vägvakt, att linjen är ofarbar eller i sådant skick, att hastighetsnedsättning behövs, skall han tillämpa säo § 27:1—2 resp § 28:1.

Tågs stop-
pande vid
fara

2. När tåg passerar, skall vägvakt iaktta tåget, om bevakningen av vägkorsningen ej hindrar detta. Han skall genast ge stoppsignal till tåg, om han upptäcker

brand i tåg,
farlig förskjutning av last,
varmgång,

fastbromsning eller svårt slag i hjul,
öppen utåtgående sidodörr på fordon för resande eller handtag i icke stängt läge till sådan dörr eller annan överhängande fara för tåg eller resande.

Ser lokps ej stoppsignalen, skall vägvakten för tåg med uppfälld strömavtagare: ombesörja att driftcentralen underrättas för fränkoppling av kontaktledningen; finns vägvakten på obevakad station, skall han i stället nödfränkoppla kontaktledningen och meddela driftcentralen detta,

för andra tåg: anmoda närmaste tjänsteställe e d i tågets farriktning att stoppa tåget.

Anm 1. Vägvakt på station skall av stf instrueras om hur kontaktledningen skall nödfränkopplas.

Anm 2. För att vägvakt snabbt skall kunna se vart han kan ringa, skall han ha en plan häröver. Denna plan skall upprättas av den station, som enl säok § 22 upprättar vägvaktens tågorrdning.

3. Har vägvakt stoppat tåg på grund av fara eller vidtagit åtgärder för att göra kontaktledningen spänningslös, skall han snarast möjligt underrätta tkl på en av stationssträckans gränstationer. Finns vägkorsningen på en obevakad station, skall han dessutom tillkalla stf där.

11. Om vägvakten ser, att slutsignaler saknas på tåg, som skall ha sådana, skall han hålla vägkorsningen stängd, tills eventuellt lossgånet fordon passerat korsningen eller hunnit hejdas. Tkl på stationssträckans båda gränstationer skall snarast underrättas.

Slutsignaler
på tåg

12—13. (Reservnummer)

MANÖVRERING AV VÄGSKYDDSANORDNING

14. Finns för vägkorsning på obehåkad station eller eljest på linjen ringklocka, som ringer när tåg passerar viss punkt på linjen (»tågankomstsignalerings»), får vägvakten lita på denna, endast om detta angetts i lokal instruktion (eller i säpl).

Tågankomst-
signalerings

Anm. Siio avgör med ledning av direktiv från styrelsen om tågankomstsignalerings för viss vägkorsning är utförd enl principer, som lämna full säkerhet eller ej. Siio meddelar biö resp ti resultatet. Biö resp ti ombesörjer, att föreskrift tages in i lokal instruktion (eller i säpl).

15:1. Vägkorsning skall normalt vara öppen för vägtrafikanter, men den skall vara stängd när tåg passerar. *Vägvakten skall se till, att uppehåll ej uppstår för tåg och att minsta möjliga uppehåll uppstår för vägtrafikanter.*

Avstängning
av väg-
korsning

2. För bedömning av den tidpunkt, då vägkorsning skall stängas, i de fall tillförlitlig tågankomstsignalerings saknas, gäller följande.

Vägvakt skall beakta, att vissa tåg får avgå från dpl 5 min före avgångstiden enl tdt, och att *alla* tåg kan passera vägkorsningen 5 min före den normala tiden.

Om två tåg i motsatt riktning med kort tidsmellanrum skall passera vägkorsningen på samma spår, och det första tåget ej synts till, när det andra tåget normalt skall passera, måste vägvakten vara beredd på att tågens ordningsföljd kan vara ändrad, trots att han ej underrättats här- om. Vägvakten bör därvid höra efter hos en av gränsstationerna, om ordningsföljden ändrats.

Har vägvakt fått underrättelse om tågförseining, måste han räkna med att tågets gångtid fram till vägkorsningen kan bli väsentligt förkortad genom tidinkörning. *Ett sådant tåg kan nämligen få köra in all förlorad tid, och därutöver kan tåget framföras 5 min före den normala tiden.*

Anm 1. Vissa lokalgodståg får avgå från dpl 15 min före avgångstiden enl tdt och kan passera en vägkorsning 20 min före den normala tiden.

Anm 2. En sådan ordning får *icke* tillämpas, att tkl eller annan tjänsteman regelbundet underrättar vägvakt (muntligt eller genom ringsignal e d) vid den tidpunkt, då tåg avgår från platsen (»ut-anmälan»). Ej heller får vägvakter underrätta varandra inbördes på detta sätt.

3. Ser vägvakt att tåg, som redan passerat vägkorsning, backar mot denna, skall han stänga vägkorsningen på nytt.

Öppnande
av väg-
korsning

16. Sedan tåg *i sin helhet* passerat vägkorsning, skall denna genast öppnas, om tåg ej kommer på annat spår, som berör vägkorsningen.

Manövrering
av hel-
bommar

17:1. Lykta vid helbomsanläggning skall tändas, senast när bommarna börjar fällas. Lykta på kryssmärkes stolpe skall dock tändas minst 10 sek innan bommarna börjar fällas.

2. För att signalklocka skall börja ringa minst 10 sek före bomfällning och lykta på kryssmärkes stolpe tändas minst 10 sek före bomfällning, skall den vevhastighet, som finns angiven på skylt till fällbomsvindspel iakttagas. Finns ej signalklocka, skall vägvakt om möjligt ha uppsikt över vägtrafiken och anpassa bomfällningen efter denna.

3. För mekanisk helbomsanläggning gäller även följande.

Sedan bommarna höjts, skall vägvakten kontrollera, att visaren på fällbomsvindspelet intar läge för höjda bommar, så att full förringning erhålls vid nästa fällning.

Bomfällning, som av någon anledning måst avbrytas, får ej fullföljas, förrän veven återförts till utgångsläget.

För att förhindra olycksfall genom backslag från veven bör denna ej släppas, så länge linan är spänd. Både vid höjning och vid fällning av bommarna bör därför veven, om så behövs för att utjämna spänning i linan, föras tillbaka ett eller annat varv, innan den släpps. Anordning för frikoppling av veven i viloläge får ej sättas ur funktion av vägvakt. Efter avslutad vevning skall vägvakt övertyga sig om att veven är frikopplad. Härigenom förhindras att den sätts i svängning, om en bom lyfts eller körs på av vägtrafikanter.

4. Vid elektriskt drivna bommar skall vägvakt med hjälp av kontrollampa förvissa sig om att bommarna är fullt uppe, innan manöveranordningen ställs om för bommarnas fällning.

18—19. (Reservnummer)

VÄGSKYDDSANORDNING ELLER SIGNAL MOT BANAN FUNGERAR EJ

20:1. Fungerar ej vägskyddsanordning, och kan vägvakten ej själv avhjälp felet, gäller följande.

Vägskydds-
anordning
fungerar ej

Vägvakt på bevakad station skall genast underrätta tkl.

Vägvakt på linjen skall genast underrätta tkl på stationssträckans båda gränsstationer och därefter bm.

2. För bevakning av vägkorsningen gäller säo (och säok) § 26:1.

21:1. Är V-signal felaktig, trots att vägskyddsanordningen fungerar, och kan vägvakten ej själv avhjälp felet, gäller följande.

Signal mot
banan fel-
aktig

Vägvakt på bevakad station skall genast underrätta tkl.

Vägvakt på linjen skall genast underrätta tkl på stationssträckans båda gränsstationer, om V-signalen är gemensam för båda tågriktningarna, och eljest tkl på den gränsstation, varifrån tåg (vut) går mot den felaktiga V-signalen.

2. Har vägvakt underrättats om att V-försignal är felaktig, skall han meddela detta till tkl på den gränsstation, varifrån tåg (vut) går mot den felaktiga V-försignalen.

22—23. (Reservnummer)

SKÖTSEL AV VÄGSKYDDSANORDNING M M

24:1. Vägvakts skall se till, att bommar är fullt användbara.

Glas till signallyktor mot vägen och till V-signaler skall hållas rena. Reflekterande material på bommar, kryssmärken, kryssmärkesstolpar och V-signaler skall hållas fria från is, snö och smuts, så att tillfredsställande reflexverkan erhålls.

2. Vägvakts skall ta bort stenar och andra föremål, som trängt in mellan räl och moträl vid vägkorsning.

3. Kan vägvakts ej själv avhjälpa fel, skall han anmäla förhållandet till sin närmaste förman.